

СЕКЦІЯ «КРИМІНАЛЬНЕ, ЦИВІЛЬНЕ ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО»

УДК 342.5

Кунак А.В.

студ. гр. Ю-112 НУ «Запорізька політехніка»

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ В РОБОТІ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ В УКРАЇНІ

Впродовж останніх років в Україні проведено реформи, спрямовані на створення демократичної та правової держави, забезпечення її економічного й соціального розвитку. Реформа прокуратури, що триває, усебічно позначилася на зовнішніх і внутрішніх процесах функціонування відповідної системи.

Прокуратура, керуючись принципами верховенства права, законності, справедливості, неупередженості та об'єктивності, презумпції невинуватості забезпечує дотримання конституційних прав і свобод людини, координує формування кримінально-правової політики та діяльність органів правопорядку з метою забезпечення громадської безпеки та законності (ст. 3 Закону України «Про прокуратуру»).

Проте в роботі органів прокуратури певні проблемні аспекти ще залишаються, а саме:

- відсутній єдиний порядок інформування прокурора про затримання особи та призначення його процесуальним керівником у кримінальному провадженні. Прокурор дізнається про це з різних джерел, починаючи з особистого перегляду ЄРДР, отримання повідомлення від слідчого чи керівника органу прокуратури, й закінчуючи отриманням копії відповідної постанови;

- наявність неформального погодження затримання підозрюваної особи із прокурором, а часто й із слідчим суддею щодо можливостей обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. За відсутності такого погодження з боку прокурора протокол затримання не складається, й затримання фактично не обліковується;

- переважно повідомлення про підозру складає слідчий. Поширені й випадки, коли прокурор відсутній навіть при врученні повідомлення про підозру. Як наслідок, правоохоронці часто не реєструють затримання задля уникнення 24-годинного терміну на вручення повідомлення про підозру, яке натомість складається вже наприкінці досудового розслідування;

- істотні проблеми у взаємодії між слідчим і процесуальним керівником у різних регіонах, пов'язані із такими чинниками:

відсутність ефективних важелів впливу на слідчого, який не виконує вказівки прокурора; відсутність орієнтованості слідчих та оперативних працівників на результат у вигляді судового рішення; наявність конкуренції між прокурором та керівником слідчого підрозділу (перетин повноважень);

- при поданні слідчим, прокурором клопотань про застосування запобіжних заходів часто не додаються необхідні матеріали, що підтверджували б факти та обставини, викладені у клопотанні про обрання запобіжного заходу, а також не надаються копії матеріалів, якими обґрунтовується необхідність застосування запобіжного заходу підозрюваному, обвинуваченому, не пізніше ніж за три години до початку розгляду клопотання;

- відсутність доказової бази при виконанні розслідування кримінальних правопорушень;

- низький рівень забезпечення прокурорів матеріально-технічною базою тощо.

Для удосконалення роботи органів прокуратури, на мій погляд, необхідно вжити ряд заходів, а саме:

- використання новітніх технологій з метою оптимізації системи документообігу, поступової мінімізації паперового документообігу; розроблення та впровадження системи електронного управління кримінальним провадженням; автоматизація обміну даними з іншими системами та базами даних; ефективна взаємодія у межах міжнародного співробітництва з урядами та компетентними органами інших держав, міжнародними інституціями; підвищення якості надання міжнародної правової допомоги;

- побудова ефективної системи професійного й особистісного розвитку та кар'єрного зростання працівників органів прокуратури; залучення до роботи у прокуратурі вмотивованих професіоналів із високим рівнем знань, умінь і навичок шляхом проведення незалежної, прозорої та об'єктивної процедури добору прокурорів на вакантні посади; створення та підтримання професійної культури працівників прокуратури, спрямованої на постійне підвищення рівня якості діяльності, безперервне навчання, заохочення до впровадження інновацій; впровадження системи підвищення кваліфікації прокурорів за результатами оцінювання якості їхньої роботи, зокрема шляхом направлення їх для проходження додаткових тренінгів; впровадження системи кар'єрного зростання працівників прокуратури; удосконалення диференційованої системи матеріальних та нематеріальних заохочень і мотиваційних механізмів для стимулювання і збереження найкращих професіоналів у прокуратурі; розвиток комунікаційних навичок

прокурорів із метою запобігання виникненню та вирішенню можливих конфліктних ситуацій;

- підвищення рівня довіри громадськості до прокуратури, створення позитивного іміджу прокурорів як чесних і незалежних професіоналів; позиціонування прокуратури як оперативного, надійного та достовірного джерела інформації про порушення законів та притягнення винних до відповідальності;

- посилення гарантій незалежності прокуратури, передбачених міжнародними стандартами та відповідними рекомендаціями Венеціанської комісії, GRECO й інших міжнародних організацій, які встановлюють стандарти в цій сфері.